

FEDERACIÓN GALEGA DE MONTAÑISMO
NORMATIVA DE HOMOLOGACIÓN DE
SENDEIROS EN GALICIA
2008

Índice da Normativa

Exposición de Motivos.....	3
NORMATIVA DE HOMOLOGACIÓN GALEGA.....	3
Capítulo 1.....	3
DA HOMOLOGACIÓN DE SENDEIROS E DOS ESTUDOS DE DEFINICIÓN DE SENDEIROS (EDS).....	3
Art. 1.- Definición de Homologación.....	3
Art. 2.- Definición de Entidade Promotora.....	4
Art. 3.- O Proxecto de Sendeiro ou Estudo de Definición de Sendeiro (EDS). Contido mínimo.....	4
Art. 4.- O Proxecto de Sendeiro (EDS). Elaboración, supervisión e sinatura.....	6
Art. 5.- O Proxecto de Sendeiro (EDS). Normas e criterios que se terán en conta no seu estudo.....	6
Art. 6.- Procedemento de Homologación de Sendeiros.....	7
Capítulo 2.....	8
DA INSPECCIÓN TÉCNICA DE SENDEIROS (ITS).....	8
Capítulo 3.....	10
DOS TÉCNICOS DE SENDEIROS DE GALICIA.....	10
Capítulo 4.....	12
DOS SENDEIROS SINALIZADOS CON MARCAS REXISTRADAS E INCUMPRINDO A NORMATIVA FEDERATIVA.....	12
Capítulo 5.....	12
DAS DESHOMOLOGACIÓN.....	12
Capítulo 6.....	13
DAS TAXAS.....	13
DISPOSICIÓN ADICIONAIS.....	13
Disposición Transitoria Primeira: para as rutas homologadas e vixentes no momento da aprobación da normativa.....	13
Disposición Transitoria Segunda: para as rutas en proceso de Homologación no momento da aprobación da normativa.....	13
ANEXO I. MIDE.....	15
ANEXO II. FORMATO INFORMÁTICO XEOGRÁFICO.....	24
ANEXO III. RUTAS HOMOLOGADAS OU EN PROCESO DE HOMOLOGACIÓN.....	25

Exposición de Motivos

Dende que, con data 15 de xaneiro de 2004, se aprobou o “Manual de Senderos” pola Xunta da FEDME, a Federación Galega de Montañismo (en diante, FGM) encamiñou os seus esforzos a desenvolver unha normativa básica co fin de marcar as pautas para a realización de sendeiros e o seu mantemento no seu territorio competencial. Deste xeito, e tamén no ano 2004, publica o “Manual de Sendeiros da Federación Galega de Montañismo”, complementario ó manual da FEDME, pero de aplicación preferente en Galicia.

Porén, este “Manual de Sendeiros da Federación Galega de Montañismo”, enfatiza o procedemento de marcaxe técnico a pé de campo, deixando para unha posterior regulación a Normativa de Homologación, polo que quedaba un baleiro normativo que, se ben nun principio se pensou sería suplido polo bo facer e entender dos Promotores das rutas, finalmente mostrou unha carencia reflectida na baixa calidade dos proxectos presentados, causante de múltiples problemas e da falta de Homologación de moitos sendeiros.

A Federación, que neste eido ten como fin o de garantir que o sendeirismo mostre cara á sociedade unha imaxe homoxénea, calidade, seguridade e respecto ó medio ambiente, analizando o sistema desenvolvido ata o presente, e considerando que a figura de Técnico de Sendeiros formados pola FEDME, está suficientemente afianzada e regulada, procede a mudar o sistema de creación e homologación de rutas, dando unha maior responsabilidade a estes Técnicos que ata agora non tiñan.

Por outra banda, a FGM non desexa que en Galicia poidan existir Promotores que pretendan obter unha contraprestación económica dos sendeiristas polo feito de transitar por un sendeiro homologado, xa que se parte da consideración de que esta actividade debe ser aberta e realizada sobre vías de libre acceso ó público.

Por todo o anterior, e ó abeiro do disposto no artigo 12.3 do “Manual de Senderos” da FEDME, a Federación Galega de Montañismo elabora a seguinte

NORMATIVA DE HOMOLOGACIÓN GALEGA

Capítulo 1

DA HOMOLOGACIÓN DE SENDEIROS E DOS ESTUDOS DE DEFINIÇÃO DE SENDEIROS (EDS)

Art. 1.- Definición de Homologación

1.1. A Homologación é un proceso federativo interno, polo cal se permite o uso das marcas rexistradas da FEDME e xestionadas pola FGM, ós Promotores de sendeiros e redes de sendeiros. Os principais obxectivos da mesma son:

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

- a) Garantir a seguridade dos futuros usuarios.
- b) Comprobar o cumprimento do contemplado no “Manual de sendeiros da Federación Galega de Montañismo”.
- c) Dar coherencia e homoxeneidade á rede galega de sendeiros homologados.

1.2. A presente normativa rexe no territorio galego para a creación dun sendeiro homologado, modificación do trazado dun xa existente, e para a solicitude dunha nova rehomologación de rutas que teñan sido deshomologadas.

1.3. En Galicia a FGM velará porque tódalas rutas homologadas sexan de libre acceso, transcorrendo principalmente por terreos públicos, ou privados que deseen o seu consentimento por escrito. Non serán homologables, e perderán inmediatamente a homologación se a tivesen, as rutas que pretendan obter calquera contraprestación económica polo tránsito das persoas, en concepto de entrada, canon, taxa, imposto, ou outra denominación que o Promotor (Administración Pública, empresa, etc) puidese establecer.

Art. 2.- Definición de Entidade Promotora

2.1. A Entidade Promotora ou Promotor en Galicia será unha persoa xurídica: mancomunidades de concellos ou comarcas, concellos, asociacións, clubs, empresas, etc.

2.2. Terán preferencia coma entidades promotoras os clubs pertencentes á FGM. Para beneficiarse da redución en taxas e custes deberán acreditar ter unha antigüidade ininterrompida como entidade federada non inferior a 3 anos.

Art. 3.- O Proxecto de Sendeiro ou Estudo de Definición de Sendeiro (EDS). Contido mínimo.

O Proxecto de Sendeiro deberá cumprir o contido mínimo recollido no Manual da FEDME, e recibirá a denominación de “Estudo de Definición de Sendeiro” ou EDS para a súa presentación á FGM. O seu contido será:

3.1. Entidade Promotora

Especificarase a Entidade Promotora, sinalando o nome ou razón social, CIF ou NIF, representante legal, enderezo completo, teléfono, fax e correo electrónico, así como unha persoa física de contacto.

3.2. Entidade Realizadora

No caso de que a entidade que vai realizar os traballos de adecuación, limpeza e sinalización sexa distinta da Entidade Promotora, deberanse indicar os mesmos datos descritos no apartado 3.1.

3.3. Xustificación

Explicaranse os motivos que deron lugar á elaboración do Proxecto, comentando a orixe da idea, razóns que xustifican o seu interese (xeográfico, histórico, artístico, natural, etc.) e os obxectivos que se pretenden conseguir: desenvolvemento económico, cultural, turístico, e a súa conexión dentro dun proxecto máis amplo da zona.

3.4. Nome do sendeiro

Poderá ser un nome xenérico, un nome característico da zona ou lugares por onde discorre ou incluso un nome propio. Non poderán repetirse nomes idénticos a rutas xa homologadas anteriormente, aínda que no momento da solicitude as antigas estean deshomologadas. En caso de que cheguen dous proxectos co mesmo nome, terá prioridade o que se teña recibido antes na FGM.

3.5. Descrición do trazado

Descrición pormenorizada do percorrido no que se inclúa:

- a) Descrición do trazado do sendeiro, con indicación de punto de saída e chegada, así como accesos a ambos.

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

b) A distancia. Indicarase a distancia reducida e a real, isto é, o cómputo total do percorrido do sendeiro, medido con rigor con ferramentas destinadas a tal fin, como a roda de medición topográfica.

c) Desniveis en metros. O desnivel neto será a diferenza en metros entre o punto máis alto e o punto máis baixo de todo o percorrido. Os desniveis acumulados corresponden á suma en metros de tódalas subidas e baixadas que hai no percorrido. Especificarase tamén o desnivel en porcentaxe, tanto o neto, coma dos desniveis parciais, facendo fincapé nos desniveis de máis dificultade, onde se sinalará a lonxitude destes, e posibles axudas para superalos.

d) Os puntos de interese (históricos, artísticos, naturais, paisaxísticos, etnográficos, etc.). Tamén se referenciarán xeograficamente mediante coordenadas de posición UTM (fuso, lonxitude e latitude) os paneis informativos, postes de seguimento, ríos, aldeas, vilas, monumentos, etc., por onde transcorre o sendeiro, así coma os cambios de desnivel, os cruces con outras vías e con outros sendeiros.

e) A dificultade (existencia de pasos delicados, trazado especialmente complicado para orientarse, etc.). Empregarase o sistema estandarizado MIDE recollido no Anexo I (ou o que estea vixente no momento da redacción do proxecto).

f) Tramos de asfalto ou cemento. Indicarase a porcentaxe de asfalto ou cemento dentro do percorrido global, e as distancias parciais destes tramos, expresadas en quilómetros, así coma a clasificación da estrada por tamaño, existencia de beirarrúas, frecuencia de uso e velocidade máxima permitida. No caso de que haxa pistas de terra, nas que circulen frecuentemente vehículos, farase expresa mención.

g) Natureza e titularidade dos terreos polos que discorre, cos permisos correspondentes. Deberán aparecer por escrito as autorizacións e permisos de paso, así como autorizacións de execución de obra e actuación no terreo, concedidos polas autoridades ou organismos competentes.

h) Tempo total estimado. É o que se necesita para realizar o sendeiro, segundo os parámetros de tempos medios, en relación coas distancias e desniveis, recollidos no sistema estandarizado MIDE.

i) Información sobre servizos ó longo do percorrido, que comprende dende fontes ata lugares de restauración e hospedaxe. Tamén se indicarán accesos e transportes públicos.

3.6. Cartografía

Presentarase o percorrido nun plano orixinal, en cor e a escala 1:25.000. Neste plano indicarase tódolos puntos de interese que se sinalaron no apartado anterior. A cartografía irá acompañada por un arquivo informático cos datos de descarga do GPS en coordenadas UTM (fuso, lonxitude e latitude) para o percorrido (datos xeralmente coñecidos como track) e outro no mesmo formato para tódolos puntos de interese (coñecidos como way-points). Ambos arquivos deberán ser presentados nos formatos admitidos no Anexo II desta Normativa.

3.7. Táboa de perfil de sendeiros

Tendo en conta os datos de referencia xeográficos, realizarase un perfil do percorrido indicando os puntos de interese máis importantes (de entre os que se incluían nos puntos 3.5.d) e 3.5.i), e sinalaranse os tramos ós que se facía referencia no apartado 3.5.f) e os de máis importancia no punto 3.5.c). Procurarase un gráfico de relación altura/distancia de 1/10, sempre que sexa posible.

3.8. Fases de execución

Detallarase o calendario previsto para a execución das distintas fases do proxecto.

3.9. Publicacións

Presentarase obrigatoriamente un modelo de folleto (para PR-G) ou topoguía (para GR) que servirá de soporte para dar a coñecer o percorrido. A topoguía deberá cingirse ó

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

establecido no artigo 7 do “Manual de Senderos” da FEDME (ano 2004) ou outras que sexan desenvolvidas posteriormente. Deberase indicar a empresa ou entidade que se fará cargo dos custes da edición dos folletos ou topoguía.

3.10. Orzamento

Deberán detallarse os gastos para a realización do proxecto, tendo en conta os recursos humanos, materiais, técnicos e financeiros.

3.11. Mantemento

A responsabilidade do mantemento do sendeiro corresponde ó Promotor do mesmo. No proxecto deberá especificarse o plan bienal para o mantemento, con presuposto incluído, e a persoa responsable de que se leve a cabo o mencionado plan.

A Federación Galega de Montañismo velará polo cumprimento do mantemento por parte do Promotor, mediante a “Inspección Técnica de Sendeiros” (ou ITS). O ente Promotor comprométese a corrixir as deficiencias que se destaquen no informe da ITS, atender as observacións fundadas que lle presente a FGM a través do seu Comité de Sendeiros, reservar nos seus presupostos unha partida que cubra os anteriores compromisos e a renovar este compromiso ó remate de seis anos.

3.12. Sinaturas

O proxecto EDS estará asinado obrigatoriamente por un Técnico de Sendeiros titulado pola FEDME, polo representante da Entidade Promotora e, no seu caso, por un representante da Entidade Realizadora.

Art. 4.- O Proxecto de Sendeiro (EDS). Elaboración, supervisión e sinatura.

Os Proxectos de Sendeiros EDS deberán ser elaborados por Técnicos de Sendeiros titulados pola FEDME e que cumpran co artigo 19 desta normativa, por clubs asociados á Federación Galega de Montañismo con máis de 3 anos de antigüidade, ou por empresas de recoñecido prestixio que xa teñan realizado en Galicia tres ou máis sendeiros, sempre que os proxectos e a realización cumprisen escrupulosamente coa normativa FEDME / FGM e teñan sido homologados pola FGM. Nestes dous últimos casos, correrá sempre a cargo dun Técnico de Sendeiros de Galicia, a supervisión e sinatura do Proxecto, condicións imprescindibles para a súa presentación ante a FGM. Os Técnicos de Sendeiros de Galicia que elaboren, supervisen ou asinen proxectos que se presenten ante a FGM, deberán coñecer, ademais da normativa de ámbito estatal, a normativa galega.

Art. 5.- O Proxecto de Sendeiro (EDS). Normas e criterios que se terán en conta no seu estudo.

5.1. Trazado do percorrido

a) Tratar de recuperar as antigas vías de comunicación, inda que na actualidade se atopen en desuso ou pechadas.

b) Evitar no posible tramos de asfalto e cemento transitables por vehículos. Non se aceptarán proxectos nos que se supere, unha vez descontados os percorridos en núcleos urbanos, un 10% de tramos descritos no apartado 3.5.f), ou nos que calquera destes tramos sexa superior a 750 metros lineais continuados por estrada local de velocidade limitada a 50 km/hora, independentemente da porcentaxe que supoñan dentro do percorrido.

c) Evitar no posible a ascensión a cumios de montaña.

d) Evitar zonas perigosas ou de risco.

e) Evitar o paso por “zonas fráxiles” (zonas de nidificación de aves e cría doutros animais ós que lles poida influír a presenza de persoas; zonas onde existan especies animais ou vexetais en risco de desaparición ou alteración, etc.)

f) Procurar que vaia dirixido á poboación en xeral, polo que deben evitarse grandes desniveis, pasos difíciles, ou grandes distancias entre puntos habitados. A

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

pendente máxima permitida en calquera punto do trazado será do 20%, se ben poderán considerarse pendentes maiores en pequenos tramos, previa autorización do equipo técnico da Vogalía de Sendeirismo da FGM e, neste caso, será obrigada a construción de pasos e chanzos.

g) Límites do desnivel acumulado. A fin de favorecer o acceso da poboación xeral, o desnivel acumulado, que debe ser medido en calquera dos dous sentidos da ruta, estará suxeito ás seguintes restricións:

i.) As rutas de menos de 25 quilómetros non poderán ter un desnivel acumulado de subida superior ós 1000 metros, en ningún dos dous sentidos individualmente.

ii.) As rutas maiores de 25 quilómetros e inferiores a 50 quilómetros non poderán ter un desnivel acumulado de subida superior ós 1500 metros, en ningún dos dous sentidos individualmente.

iii.) As rutas maiores de 50 quilómetros poderán ter desnivel acumulado de subida superior ós 1500 metros, sempre que non exista ningún tramo de menos de 25 quilómetros que incumpra o apartado 5.1.g.i.) anterior.

h) Como criterio xeral non serán admitidos percorridos que superen a cota dos 1000 metros sobre o nivel do mar. Para crear rutas en Galicia en cotas superiores ós 1000 metros deberá solicitarse unha excepción a este apartado de forma amplamente razoada e obterse unha autorización previa dende a Vogalía de Sendeirismo da Federación Galega de Montañismo.

5.2. Interese do percorrido

O seu interese principal será o turístico e de natureza, polo que non debe ser unicamente un interese deportivo. Deberanse buscar:

- a)** Camiños vellos, con historia, etc.
- b)** Aspectos artísticos, arqueolóxicos, etnográficos, naturais, etc.
- c)** Posibilidade de contactar coas xentes do lugar.
- d)** Apoio ó desenvolvemento sostible da zona.
- e)** Outros aspectos.

5.3. Coordinación de iniciativas

Evitarase presentar proxectos particulares naqueles casos nos que se poida saber ou intuír que nun futuro próximo haberá un proxecto máis amplo na mesma zona. No caso de levarse a cabo a idea, teranse en conta futuras actuacións, tentando que se integren os proxectos e evitando a coincidencia nos trazados.

5.4. Circunscrición dos proxectos

O ámbito dos proxectos poderá ser:

- a)** A asociación ou mancomunidade de varios concellos.
- b)** Un val.
- c)** Unha comarca.
- d)** Un concello.

As fronteiras xurisdicionais non teñen por qué ser o límite dos sendeiros, pero se estes superan un límite municipal, deberá ser co consentimento e os debidos permisos correspondentes, e tendo en conta os posibles plans de elaboración de redes de sendeiros do outro municipio.

Art. 6.- Procedemento de Homologación de Sendeiros.

Os pasos a seguir para acadar a Homologación dun sendeiro son:

6.1. O Promotor solicitará por escrito o inicio da tramitación para a Homologación do Sendeiro, ben sexa de nova creación, ben de ampliación ou ben de modificación dun existente. Fará constar tódolos datos da entidade, e un teléfono ou medio de contacto da persoa encargada. Poderá facelo nos impresos normalizados que serán facilitados pola

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

FGM.

6.2. O Promotor deberá remitir xunto cos documentos anteriores á FGM, un Estudo de Definición de Sendeiro (EDS), por duplicado, que cumpra os puntos 3, 4 e 5, incluíndo graficamente o itinerario proposto sobre cartografía orixinal, a cor, e a escala 1:25.000.

6.3. A Vogalía de Sendeirismo da FGM, poderá solicitar a presenza do Técnico de Sendeiros asinante do EDS para demandar explicacións ou emendar dúbidas sobre o proxecto. Se é admitido o EDS como válido, a Federación enviará os formularios correspondentes coas tarifas ou taxas vixentes de homologación da ruta e as costas anticipadas correspondentes a 3 revisións tipo ITS, recollidas no capítulo 2 desta normativa.

6.4. Tralo pagamento das taxas polo Promotor, a Vogalía de Sendeirismo terá un prazo non superior a dous meses para a emisión dunha autorización provisional que permita realizar a marcaxe da ruta cos sinais rexistrados, e cunha asignación, tamén provisional, dun número para identificar ó sendeiro. Esta comunicación será realizada ó Técnico asinante do EDS, que será responsable mancomunado xunto co Promotor da execución correcta da sinalización da ruta.

6.5. O Promotor terá un prazo máximo dun ano dende a notificación para realizar a marcaxe completa e acondicionamento do percorrido. Unha vez rematado este traballo, deberá remitir á FGM, a través do Técnico de Sendeiros e co seu visto e praxe, a comunicación da finalización da sinalización.

6.6. A Vogalía de Sendeiros designará, respectando escrupulosamente o artigo 22 desta normativa, a un Técnico de Sendeiros como Técnico de Inspección (e será denominado Inspector). Este Inspector ten a obriga de realizar unha revisión completa do percorrido, comprobando que se axuste ó proxecto entregado, realizando fotografías, tomando referencias xeográficas con GPS, e valorando o estado de sinalización e acondicionamento. Tras esta revisión, emitirá informe que enviará á Vogalía de Sendeirismo.

6.7. No caso de que non fose favorable o informe, o Promotor terá un novo período de un mes para solventar as deficiencias. Se pasado este período, non fosen solventadas, retirarase o número provisional e o Promotor estará obrigado a retirar do percorrido as marcas rexistradas pola FEDME.

6.8. No caso de que o informe fose favorable, quedará homologado o sendeiro. Isto obrigará á FGM a emitir un documento de homologación que será entregado ó Técnico de Sendeiros asinante do EDS. Así mesmo, obrígase á FGM a publicitalo en tódalas guías que se emitan a partir de entón, e a dar coñecemento á FEDME. O Promotor queda obrigado ó mantemento que se establece no apartado 3.11.

Capítulo 2 **DA INSPECCIÓN TÉCNICA DE SENDEIROS (ITS)**

Art. 7.- A Federación Galega de Montañismo como ente supervisor. Para garantir a calidade das rutas e manter unha imaxe ante a Sociedade que demanda estes produtos, a Federación Galega de Montañismo velará que os Promotores cumpran coa súa obriga de manter os sendeiros en perfectas condicións. Así, cada dous (2) anos dende a Homologación dunha ruta, a FGM comprométese a realizar unha revisión denominada “Inspección Técnica de Sendeiros” (ITS).

Art. 8.- Inspección Técnica de Sendeiros.

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

A ITS consistirá nun recoñecemento completo do percorrido por un equipo de Técnicos de Sendeiros designados pola FGM e na emisión dun informe sobre a situación do mesmo. En canto á designación dos técnicos cumprírase sempre a limitación sobre incompatibilidades do artigo 22.

Art. 9.- O custe da ITS será por conta do Promotor do sendeiro. A FGM comunicará en tempo e forma as taxas a pagar polo Promotor previas á visita. As taxas das tres (3) primeiras ITS serán pagadas polo Promotor xunto coas taxas de Homologación, cubrindo un período de tres bienios. Pasados seis (6) anos serán aboadas anticipadamente as taxas das tres seguintes ITS, cubrindo outro período de tres bienios, e así sucesivamente no futuro. O Promotor recibirá sempre unha comunicación por parte da FGM para que realice o pagamento no lugar e forma que se determine.

9.1. O Promotor deberá contestar a esa comunicación e pagar as taxas no prazo improrrogable de 3 meses.

9.2. O Promotor que incumpra o prazo, non satisfaga as taxas ou non dea contestación ós requirimentos da FGM, recibirá un informe de ITS negativo, podendo ser elaborado sen precisar da visita técnica, onde só será recollido como "motivo de inicio de proceso de deshomologación a falla da necesaria dilixencia do Promotor". Inmediatamente, trala comunicación ó Promotor mediante un correo fidedigno, indubidable e que dea fe desta circunstancia, abrírase o prazo de audiencia e cautela improrrogable de 3 meses para que o Promotor poida responder ante a FGM, seguíndose a continuación a regulamentación recollida no artigo 13.

Art. 10.- O resultado da ITS será recollido nun informe no que se indicará se o resultado da inspección foi favorable, con advertencias ou negativo.

Art. 11.- No caso de que a ITS sexa positiva, a FGM expedirá un Certificado Favorable que será remitido ó Promotor xunto cunha etiqueta adhesiva para colocar nos paneis de inicio e fin de ruta, a modo de garantía de calidade fronte ós turistas e deportistas. Esta certificación favorable tamén será comunicada ó público mediante as diversas publicacións dependentes da FGM e na páxina web oficial da FGM.

Art. 12.- Se na ITS fosen apreciadas deficiencias emendables, a FGM remitirá un Informe con Advertencias para que o Promotor, no prazo máximo de 3 meses, corrixa os problemas. Unha vez solucionadas as advertencias, o Promotor solicitará, mediante un novo pagamento das taxas correspondentes se procedese, outra visita de inspección. O resultado do novo informe poderá ser favorable, con advertencias ou negativo.

12.1. A realización de 3 informes consecutivos con advertencias, equivale a considerar o percorrido deshomologado por desidia do Promotor, sen que teñan que concorrer os prazos de audiencia e cautela recollidos no artigo 13.

12.2. Se tralo vencemento de 3 meses de calquera dos informes con advertencias, o Promotor non fixese actuación ningunha, o percorrido será deshomologado, sen que teñan que concorrer os prazos de audiencia e cautela recollidos no artigo 13.

12.3. A situación dunha ruta con deficiencias emendables ou deshomologada será comunicada ó público mediante as diversas publicacións dependentes da FGM e na páxina web oficial da FGM.

Art. 13.- Se durante a ITS a ruta presentase unhas Deficiencias de Carácter Negativo, será iniciado o proceso de deshomologación. Dada a gravidade desta actuación, este proceso será comunicado ó Promotor mediante un correo fidedigno, indubidable e que dea fe desta circunstancia, abríndose un prazo de audiencia e cautela improrrogable de 3 meses para que o Promotor poida responder ante a FGM. Este artigo será de aplicación para os Promotores que se atopen nas circunstancias mencionadas no artigo 9.2.

13.1. O Promotor deberá presentar antes de 3 meses un Informe Oficial asinado por

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

un Técnico de Sendeiros titulado FEDME, que acredite a situación inicial, os problemas graves existentes, os medios de corrección dos mesmos, os elementos para realizar as actuacións pertinentes, e o prazo de execución das medidas necesarias.

13.2. O Promotor terá 6 meses de prazo máximo dende a primeira comunicación para solicitar unha nova ITS, que deberá ser favorable na primeira visita. En caso contrario ou se se excedese o prazo de 6 meses a ruta será deshomologada inmediatamente.

13.3. A situación dunha ruta con deficiencias de carácter negativo ou deshomologada será comunicada ó público mediante as diversas publicacións dependentes da FGM e na páxina web oficial da FGM.

Art. 14.- Unha ruta oficialmente deshomologada poderá solicitar a súa nova homologación cumprindo absolutamente tódolos trámites coma unha nova ruta.

Art. 15.- Se unha ruta deshomologada non inicia os trámites de homologación ou transcorren tres meses dende a comunicación desta situación, o Promotor deberá retirar tódalas marcas de sendeiros, balizas e paneis referentes á ruta e que utilicen as marcas rexistradas pola FEDME e FGM, así como calquera medio público de información da ruta (folletos, guías, páxinas web, etc.).

Art. 16.- Non eliminar as marcas segundo o artigo 15, deberá ser considerado pola FGM como unha violación da Lei de Marcas, xa que o código de sinais que identifican os sendeiros está rexistrado na Oficina Española de Patentes e Marcas. A FEDME e/ou a FGM poderán solicitar:

16.1. A cesación dos actos que violen os seus dereitos.

16.2. A indemnización dos danos, perdas e prexuízos sufridos.

16.3. Indemnizacións coercitivas ata que se produza a cesación efectiva da violación.

Capítulo 3

DOS TÉCNICOS DE SENDEIROS DE GALICIA

Art. 17.- Son Técnicos de Sendeiros aquelas persoas que teñan realizado o correspondente Curso Oficial da FEDME, realizadas as prácticas e obtido a titulación habilitadora, así como a posterior admisión pola EEAM.

Art. 18.- Ademais dos requisitos anteriores deberán manter ó corrente o seu Libro de Estudos e Carné de Técnico da EEAM, e posuír a Licenza Deportiva FEDME actualizada.

Art. 19.- Serán considerados Técnicos de Sendeiros de Galicia, os técnicos que posúan a licenza deportiva expedida pola FGM e que teñan solicitado a súa inclusión na “listaxe oficial de Técnicos de Sendeiros Galegos”. Esta listaxe será xestionada na FGM, polo responsable designado a este fin, e que no seu defecto será o Vogal de Sendeirismo ou o Presidente da FGM.

Art. 20.- A listaxe será pública parcialmente, publicándose os nomes dos técnicos e a súa dispoñibilidade. Os demais datos persoais e de actividades realizadas serán de carácter interno da propia FGM, respectando a Lei Orgánica de Protección de Datos.

Art. 21.- A dispoñibilidade dos técnicos fai referencia á seguinte clasificación:

21.1. Técnicos non exercentes: son aqueles que, trala obtención do título e a súa

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

inclusión na listaxe da FGM, no presente non estean realizando os labores propios do técnico nin estean dispoñibles para colaborar coa FGM. Esta situación será solicitada polo propio interesado ou promovida polo Vogal de Sendeirismo e co Visto e Prace do Presidente. Será unha situación transitoria e reversible.

21.2. Técnicos exercentes: son tódolos técnicos en activo. Dentro desta clasificación serán diferenciados os técnicos federativos e os técnicos profesionais.

a) Técnicos federativos: son os Técnicos de Sendeiros que realizan o seu traballo de forma voluntaria a favor da FGM. As súas funcións principais son asesorar, inspeccionar e elaborar informes de homologación por solicitude da FGM. Os seus gastos serán compensados economicamente pola FGM segundo a normativa da FGM. A súa colaboración coa FGM será recompensada mediante un informe favorable necesario para a renovación anual do libro técnico de estudos. Terán preferencia nos labores federativos sobre os profesionais.

b) Técnicos profesionais: son aqueles técnicos exercentes que realizan de forma profesional, por si ou para outros, labores relacionados co sendeirismo. Comparten as obrigas e beneficios dos técnicos federativos pero, pola contra, non terán preferencia nos labores federativos por motivos éticos e de incompatibilidade, sendo a súa dispoñibilidade para a FGM subsidiaria a que non existan técnicos federativos dispoñibles. Os técnicos profesionais están obrigados a dar a coñecer a súa situación, solicitando a inclusión na listaxe como profesionais. A FGM poderá esixir a documentación fiscal que garanta esta situación.

Art. 22.- Incompatibilidades.

Por razóns éticas, morais e legais, establécese a seguinte norma de incompatibilidade: “Os técnicos exercentes non poderán realizar tarefas de inspección e informes para a homologación sobre rutas nas que teñan participado na redacción do EDS, na sinalización ou na subministración de material de sinalización”, salvo para aquelas rutas que sexan de iniciativa da propia Federación.

Art. 23.- Obrigas de tipo anual.

Cada técnico exercente deberá remitir, antes do 15 de febreiro de cada ano, unha fotocopia do libro técnico da EEAM coas actividades realizadas o ano anterior. Esta fotocopia será incluída nun dossier persoal que a FGM levará de cada técnico exercente.

Art. 24.- Funcións dos Técnicos de Sendeiros.

24.1. As funcións principais dos Técnicos de Sendeiros son as recollidas no Manual de Sendeiros da FEDME no apartado 15, e en especial as de:

- a)** Elaboración dos proxectos EDS para un sendeiro ou unha rede.
- b)** Execución do proxecto dun sendeiro ou unha rede.
- c)** Asesoramento cualificado sobre sendeiros ou redes a particulares ou entidades.

d) Intervención no proceso de homologación federativa.

Os puntos a), b) e c) poderán exercerse de forma profesional, sendo o punto d) un apartado que debe ser unicamente executado de forma non profesional e a instancias da Federación.

24.2. Ademais dos puntos anteriores, será obrigatoria a sinatura dun Técnico de Sendeiros en calquera EDS que sexa presentado ante a FGM, quedando obrigado o Técnico, mediante a seu visto e prace rubricado, a garantir a calidade do EDS.

Art. 25.- Do réxime sancionador dos Técnicos de Sendeiros.

25.1. O Técnico de Sendeiros que non cumpra coa calidade dos traballos presentados, coas normativas en materias de sendeirismo, ou que realice actos de mala fe en prexuízo do deporte, do turismo, da natureza, da Federación Galega de Montañismo (FGM), da

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

Federación Española de Deportes de Montaña e Escalada (FEDME), ou de Institucións Públicas ou Privadas de Galicia, será apercibido sobre o particular mediante un escrito dende a FGM en canto se tivese constancia do particular, sempre que non tivese mediado máis dun ano dende a infracción ata a constancia da mesma na FGM.

25.2. Se as condutas sancionables fosen reiteradas tres veces nun ano, ou catro en cinco anos, sempre previo apercibimento por escrito, será sancionado por mala praxe, impedíndolle a presentación de máis proxectos EDS e comunicando o particular á EEAM para a súa posible baixa como Técnico de Sendeiros.

25.3. Estas sancións non son incompatibles coa Lei do Deporte de Galicia, polo que sobre estas sancións poden acumularse outras derivadas do Réxime Disciplinario propio da Lei e do Regulamento da vixente lexislación deportiva de Galicia.

Capítulo 4

DOS SENDEIROS SINALIZADOS CON MARCAS REXISTRADAS E INCUMPRINDO A NORMATIVA FEDERATIVA

Art. 26.- Para as rutas que fosen realizadas sen autorización da FGM e sen cumprir a presente normativa, pero que teñan utilizado as marcas rexistradas da FEDME e FGM, poderán legalizar a súa situación e beneficiarse da homologación sempre que cumpran tódolos requisitos previos ou solventen a carencia dos mesmos. Non obstante deberán pagar, no momento da solicitude, o dobre de tódalas taxas vixentes establecidas ó respecto pola FGM, en concepto de penalización por incumprimento das normas e procedementos establecidos, sen que isto inhiba a posibilidade de que se establezan accións contra os Promotores por violación dos dereitos das marcas rexistradas, se fose necesario.

Capítulo 5

DAS DESHOMOLOGACIÓNS

Art. 27.- As rutas poden ser deshomologadas seguindo os procedementos indicados no Capítulo 2, ou inmediatamente no caso de estar incluídas no caso descrito no artigo 1.3.

Art. 28.- Se o Promotor incorre na prohibición indicada no artigo 1.3, a FGM realizará a deshomologación en canto teña coñecemento do feito, sendo probas válidas os documentos que poidan existir (facturas, ticket, recibos, etc.), fotografías, noticias en prensa contrastadas, etc. Tamén será válida unha declaración xurada efectuada por un Técnico da FGM, un membro da Xunta Directiva da FGM ou unha persoa autorizada polo Presidente da FGM.

Art. 29.- Os Promotores das rutas deshomologadas segundo os artigos 1.3 e 28 recibirán unha comunicación sobre o particular mediante un correo fidedigno. A data deste correo iniciará o prazo e accións recollidos nos artigos 15 e 16.

Capítulo 6
DAS TAXAS

Art. 30.- A Federación Galega de Montañismo (FGM) aprobará cada ano dentro do seu orzamento as taxas de homologación, inspección técnica de sendeiros, quilometraxes e dietas, de acordo co seu regulamento interno e de conformidade cos seus Estatutos. Estes datos serán comunicados e publicados mediante os procedementos que acorde a Xunta Directiva ou a Comisión Delegada da Federación.

DISPOSICIÓN ADICIONAIS

Disposición Transitoria Primeira: para as rutas homologadas e vixentes no momento da aprobación da normativa

Son consideradas rutas homologas, que cumpren a normativa anterior e que están en correcto estado as relacionadas no anexo III, segundo a información dispoñible no momento da aprobación desta normativa.

Os sendeiros homologados relacionados no anexo, serán sometidos a revisións periódicas para comprobar o seu grao de cumprimento das normas FEDME e FGM do ano 2004, tralas que se emitirán os seus correspondentes informes ITS cunha clasificación segundo as condicións recollidas no Capítulo 2.

Se os informes son favorables (aplicando a normativa vixente no ano 2004), en atención a esta disposición adicional transitoria, as visitas bianuais serán a título gratuíto, indefinidamente ata que deixen de ser favorables. Haberá unha información complementaria sobre as normas actuais non cumpridas que será de publicación na web, con indicación da aplicación desta disposición transitoria.

Nas visitas como consecuencia de informes previos con advertencias ou problemas graves, os Promotores deberán aboar as taxas vixentes. Poderán corrixir nun prazo de 3 meses a situación e continuar conservando os privilexios desta disposición. En caso de superar os 3 meses perderían os seus dereitos e estarían suxeitos á tódalas normativas actuais desde ese momento en adiante.

Mentres non se retire a homologación a un sendeiro, este poderá manter as súas características iniciais. Se un sendeiro queda deshomologado, deberá cumprir os requisitos marcados nesta normativa para poder recuperar a homologación, inda que isto signifique variar o percorrido inicial.

Disposición Transitoria Segunda: para as rutas en proceso de Homologación no momento da aprobación da normativa.

As rutas que teñan presentado o seu EDS antes da aprobación desta Normativa de Homologación terán a obriga de cumprir coas obrigas vixentes no momento da presentación, pero deberán executar a súa creación e Homologación antes do 31 de marzo de 2008.

Neste caso, si estarán suxeitas á ITS bianual mediante pago, pero os requisitos esixidos

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

serán só os vixentes no momento da redacción do proxecto.

De igual forma que na disposición primeira, o sendeiro que perda a Homologación perderá tamén os privilexios e estará obrigado a cumprir coa normativa vixente en diante.

Esta Normativa de Homologación aprobouse o día 31 de decembro de 2007 pola Xunta Directiva da Federación Galega de Montañismo.

ANEXO I. MIDE

M.I.D.E.

(Método de Información De Excursiones).

**Manual de procedimientos
(Versión 1.0)**

Desarrollado a partir de un convenio de colaboración entre Protección Civil del Gobierno de Aragón, Obra Social y Cultural de Ibercaja y la Federación Aragonesa de Montañismo, en el marco de la campaña “Montañas para Vivirlas Seguro”

www.euromide.info

M.I.D.E. (Método de Información De Excursiones).

Manual de procedimientos (Versión 1.0)

M.I.D.E. es un sistema de comunicación entre excursionistas para valorar y expresar las exigencias técnicas y físicas de los recorridos. Su objetivo es unificar las apreciaciones sobre la dificultad de las excursiones para permitir a cada practicante una mejor elección. Su uso es libre para el informador y sólo complementa, de una forma unificada, las descripciones, valoraciones y recomendaciones que cada autor considere oportunas. El uso es libre también para el informado que sabe que la naturaleza es más compleja que lo que un sistema subjetivo como el M.I.D.E. puede valorar.

El M.I.D.E. está recomendado por la Federación Aragonesa de Montañismo, Protección Civil del Gobierno de Aragón y otras entidades. La Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada lo está estudiando para su uso en todo el Estado y propuesta a instancias europeas.

El M.I.D.E. consta de informaciones de referencia y de valoración, que cada informador tendrá que graduar conforme a este manual de procedimientos:

Referencias

- ❑ Lugares de inicio, paso y llegada de la excursión que se describe
- ❑ Desnivel positivo acumulado
- ❑ Desnivel negativo acumulado
- ❑ Distancia horizontal
- ❑ Época y/o condiciones para las que se aplican las valoraciones
- ❑ Dificultades técnicas específicas, si las hubiera

Valoraciones del:

	Medio. Severidad del medio natural	Se valorarán de 1 a 5 puntos, respetando estrictamente este manual de procedimientos	Ejemplo: De Parzán a Viadós por el GR11 Desnivel: 1360 m. de subida y 775 m. de bajada Distancia: 21,3 Km. Condiciones de verano, sin nieve								
	Itinerario. Orientación en el itinerario										
	Desplazamiento. Dificultad en el desplazamiento										
	Esfuerzo. Cantidad de esfuerzo necesario										
			<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td></tr></table>					2	2	2	4
											
2	2	2	4								

Valoración

Severidad del MEDIO

Para el informado		Para el informante; criterios para la graduación	
1	El medio no está exento de riesgos	Se considera muy probable 1 factor de la lista	<p style="text-align: center;">Lista de factores de riesgo. Cada factor se cuenta una sola vez.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Exposición en el itinerario a desprendimientos espontáneos de piedras ☐ Exposición en el itinerario a desprendimientos espontáneos de nieve o hielo ☐ Exposición en el itinerario a desprendimientos de piedras provocados por el propio grupo u otro ☐ Eventualidad de que una caída de un excursionista sobre el propio itinerario le provoque una caída al vacío o un deslizamiento por la pendiente ☐ Existencia de pasos en que sea necesario el uso de las manos ☐ Paso de torrentes sin puente ☐ Paso por glaciares o ciénagas ☐ Paso probable por neveros o glaciares, independientemente de su inclinación ☐ Alta probabilidad de que por la noche la temperatura descienda de 0° C ☐ Alta probabilidad de que por la noche la temperatura descienda de 5° C y la humedad relativa supere el 90% ☐ Alta probabilidad de que por la noche la temperatura descienda de -10° C ☐ Paso por lugares alejados a más de 1 hora de marcha (horario MIDE) de un lugar habitado, un teléfono de socorro o una carretera abierta ☐ Paso por lugares alejados a más de 3 horas de marcha (horario MIDE) de un lugar habitado, un teléfono de socorro o una carretera abierta ☐ La diferencia entre la duración del día (en la época considerada) y el horario del recorrido es menor de 3 horas ☐ En algún tramo del recorrido, una eventual disminución de la visibilidad por fenómenos atmosféricos (que no se juzguen infrecuentes) aumentaría considerablemente la dificultad de orientación ☐ El itinerario, en algún tramo, transcurre fuera de traza de camino y por terreno enmarañado o irregular que dificultaría la localización de personas ☐ Exposición contrastada a picaduras de serpientes o insectos peligrosos
2	Hay más de un factor de riesgo	Se consideran muy probables 2 o 3 factores de la lista	
3	Hay varios factores de riesgo	Se consideran muy probables 4, 5 o 6 factores de la lista	
4	Hay bastantes factores de riesgo	Se consideran muy probables 7, 8, 9 o 10 factores de la lista	
5	Hay muchos factores de riesgo	Se consideran muy probables 11 o más factores de la lista	

Valoración

Orientación en el ITINERARIO

	Para el informado	Para el informante; criterios para la graduación
1	Caminos y cruces bien definidos	Caminos principales bien delimitados o señalizados con cruces claros con indicación explícita o implícita. Mantenerse sobre el camino no exige esfuerzo de identificación de la traza. Eventualmente seguimiento de una línea marcada por un accidente geográfico inconfundible (una playa, la orilla de un lago...)
2	Sendas o señalización que indica la continuidad	Existe traza clara de camino sobre el terreno o señalización para la continuidad. Se requiere atención para la continuidad y los cruces de otras trazas pero sin necesidad de una interpretación precisa de los accidentes geográficos. Esta puntuación se aplicaría a la mayoría de Senderos señalizados que utilizan en un mismo recorrido distintos tipos de caminos con numerosos cruces: pistas, caminos de herradura, sendas, campo a través de señal a señal (bien emplazadas y mantenidas).
3	Exige la identificación precisa de accidentes geográficos y de puntos cardinales	Aunque el itinerario se desarrolla por trazas de sendero, líneas marcadas por accidentes geográficos (ríos, fondos de los valles, cornisas, crestas...) o marcas de paso de otras personas, la elección del itinerario adecuado depende del reconocimiento de los accidentes geográficos y de los puntos cardinales.
4	Exige navegación fuera de traza	No existe traza sobre el terreno ni seguridad de contar con puntos de referencia en el horizonte. El itinerario depende de la comprensión del terreno y del trazado de rumbos.
5	La navegación es interrumpida por obstáculos que hay que bordear	Los rumbos y/o líneas naturales del itinerario son interrumpidos por obstáculos que hay que bordear.

Valoración

Dificultad en el DESPLAZAMIENTO

	Para el informado	Para el informante; criterios para la graduación
1	Marcha por superficie lisa	Carreteras y pistas para vehículos independientemente de su inclinación. Escaleras de piso regular. Playas de arena o grava.
2	Marcha por caminos de herradura	Caminos con diversos firmes pero que mantienen la regularidad del piso, no presentan gradas muy altas, y permiten elegir la longitud del paso. Terreno apto para caballerías. Campo a través por terrenos uniformes como landas, taiga y prados no muy inclinados.
3	Marcha por sendas escalonadas o terrenos irregulares	Marcha por sendas con gradas o escalones irregulares de distinto tamaño, altura, rugosidad e inclinación. Marcha fuera de senda por terrenos irregulares. Cruces de caos de piedras. Marcha por pedreras inestables.
4	Es preciso el uso de las manos o saltos para mantener el equilibrio	Tramos con pasos que requieren el uso de las manos hasta el I Sup.
5	Requiere el uso de las manos para la progresión	Pasos de escalada de II hasta el III+ de la escala UIAA. La existencia de estos pasos obliga a una mención explícita en el apartado "Dificultades técnicas específicas" aún en el caso de que el tramo (y por tanto la excursión) fueran valorados "4"

Cantidad de ESFUERZO

	Para el informado	Para el informante; criterios para la graduación	
1	Hasta una hora de marcha efectiva	<p>Horario M.I.D.E. Criterios para el cálculo de horas de marcha efectiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desnivel: 400 metros /hora en subida y 600 metros /hora en bajada. • Recorrido horizontal: entre 5 y 3 Km hora según el piso del camino (carreteras y pistas 5 Km/h; caminos de herradura, sendas lisas y prados 4 Km/h; malas sendas, canchales y cauces de ríos 3 Km/h) <p>Para cada tramo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Calcular el horario resultante del desnivel y el resultante del recorrido horizontal. 2. Elegir el horario mayor y añadir la mitad del otro. <p>Redondear usando el sentido común y teniendo en cuenta detalles tales como cruces de ríos, tramos difíciles que requieren tiempo y esfuerzo pero no se avanza, pendientes muy favorables a la progresión, sendas estrechas pero rectas y lisas, etc.</p>	
2	De 1 a 3 horas de marcha efectiva		Hasta 1 h de marcha (criterios M.I.D.E.)
3	De 3 a 6 horas de marcha efectiva		Más de 1 h y hasta 3 h (2+1) de marcha (criterios M.I.D.E.)
4	De 6 a 10 horas de marcha efectiva		Más de 3 h y hasta 6 h (3+2+1) de marcha (criterios M.I.D.E.)
5	Más de 10 horas de marcha efectiva		Más de 6 h y hasta 10 h (4+3+2+1) de marcha (criterios M.I.D.E.)

Criterios para el tratamiento de la heterogeneidad en la valoración de la Dificultad en el Desplazamiento y la Orientación en el Itinerario.

Premisa: La mayoría de las excursiones están compuestas por tramos que obtendrían distinta valoración en los aspectos “*Desplazamiento*” e “*Itinerario*”; sin embargo el usuario necesita una valoración para su excursión.

Criterios que deben aplicarse:

- **Para cada aspecto se valorarán los distintos tramos.** Un tramo es una parte de una excursión con la entidad suficiente para ser considerado una excursión en sí mismo o para que su inclusión o exclusión modifique la valoración de ese aspecto.
- **La excursión se valorará en cada aspecto como el tramo de mayor puntuación.**
- La valoración de un tramo debe ser la del terreno predominante en él, admitiendo pasos aislados de hasta 1 punto por encima de esta graduación. **La mínima valoración que ha de asignarse a un tramo es un punto menor que su paso de grado máximo.**
- **En dificultad de Desplazamiento,** un tramo que presente **un paso de puntuación 4** (uso de las manos) en el que un error del excursionista pueda ocasionar su **caída al vacío o deslizamiento por la pendiente, será valorado 4** (y por tanto la excursión también).

Criterios de adición en los aspectos de Cantidad de Esfuerzo requerido y Severidad del Medio.

Criterios que deben aplicarse:

- Las horas de marcha efectiva de una excursión son la suma de las de los diferentes tramos que la componen. La valoración del esfuerzo se obtiene de la correspondencia que muestran las tablas entre la puntuación (de 1 a 5) y los intervalos horarios (hasta 15 horas).
- La severidad del medio se calcula con la aplicación de la lista de factores de riesgo: **cada factor se cuenta una sola vez** y su cómputo es 0 o 1, independientemente de su probabilidad y presencia en mayor o menor parte de la excursión. La valoración de la severidad del medio se obtiene de la correspondencia entre la puntuación (de 1 a 5) y los intervalos de número de factores de las tablas.

Resultados de control:

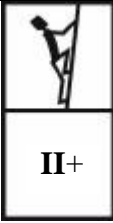
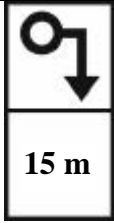

- **En cada aspecto (*Medio, Itinerario, Desplazamiento, Esfuerzo*) una excursión obtiene una valoración mayor o igual al más valorado de los tramos que la componen.**
- **El cálculo horario de una excursión es la suma del cálculo horario de los tramos que la componen.**
- **Todos los factores de riesgo existentes en un tramo han sido considerados en la valoración de la excursión que lo incluye.**

Valoración

Dificultades Técnicas Específicas

Son las motivadas por accidentes del terreno que dificultan el desplazamiento y que requieren experiencia en su valoración, técnicas de progresión aprendidas y/o equipamiento especializado para la progresión con seguridad. Son la progresión en nieve, la escalada algo difícil de tramos cortos y el rapel. Estas técnicas no son comunes del excursionismo actual pero son utilizadas en la montaña europea donde numerosos recorridos comparten el interés del excursionismo de montaña y del montañismo.

Se consideran en la versión 1.0 del MIDE:

 II+	 15 m	 30° 30°
Pasos de escalada	Rapel	Pendientes de nieve (muy probable o posible)
<p>Se colocará este símbolo a la derecha de la parrilla MIDE cuando la excursión comporte pasos de dificultad II o superior en la escala UIAA.</p> <p>Se graduará como el paso de mayor dificultad</p> <p>La dificultad de desplazamiento habrá sido valorada 4 o 5.</p>	<p>Se colocará este símbolo a la derecha de la parrilla MIDE cuando la excursión comporte algún descenso en el que se considera aconsejable el rapel.</p> <p>Se indicará la longitud máxima en metros.</p>	<p>Se colocará este símbolo a la derecha de la parrilla MIDE cuando la excursión comporte, en la condiciones de referencia, pasos sobre pendientes de nieve. La parrilla discontinua indica posibilidad de nieve.</p> <p>Se graduará como el tramo de mayor pendiente en grados.</p>
<p>Si la excursión presenta estas dificultades específicas, deben reseñarse en el apartados de “Referencias” de forma explícita que no deje duda sobre la naturaleza técnica del paso.</p>		

ANEXO I

Resumen para incluir en publicaciones

M.I.D.E. (Método de Información De Excursiones).

M.I.D.E. es un sistema de comunicación entre excursionistas para valorar y expresar las exigencias técnicas y físicas de los recorridos. Su objetivo es unificar las apreciaciones sobre la dificultad de las excursiones para permitir a cada practicante una mejor elección. El M.I.D.E. valora de 1 a 5 puntos (de menos a más) los siguientes aspectos de dificultad

Ejemplo

			
3	2	3	5

	Medio. Severidad del medio natural	<ol style="list-style-type: none"> 1 El medio no está exento de riesgos 2 Hay más de un factor de riesgo 3 Hay varios factores de riesgo 4 Hay bastantes factores de riesgo 5 Hay muchos factores de riesgo 															
	Itinerario. Orientación en el itinerario	<ol style="list-style-type: none"> 1 Caminos y cruces bien definidos 2 Sendas o señalización que indica la continuidad 3 Exige la identificación precisa de accidentes geográficos y de puntos cardinales 4 Exige navegación fuera de traza 5 La navegación es interrumpida por obstáculos que hay que bordear 															
	Desplazamiento. Dificultad en el desplazamiento	<ol style="list-style-type: none"> 1 Marcha por superficie lisa 2 Marcha por caminos de herradura 3 Marcha por sendas escalonadas o terrenos irregulares 4 Es preciso el uso de las manos o saltos para mantener el equilibrio 5 Requiere el uso de las manos para la progresión 															
	Esfuerzo. Cantidad de esfuerzo necesario	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 5%; border: none;">1</td> <td style="width: 75%; border: none;">Hasta 1 h de marcha efectiva</td> <td style="width: 20%; border: none;">Calculado según criterios M.I.D.E.</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">2</td> <td style="border: none;">Más de 1 h y hasta 3 h (2+1) de marcha efectiva</td> <td style="border: none;">para un</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">3</td> <td style="border: none;">Más de 3 h y hasta 6 h (3+2+1) de marcha efectiva</td> <td style="border: none;">excursionista medio</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">4</td> <td style="border: none;">Más de 6 h y hasta 10 h (4+3+2+1) de marcha efectiva</td> <td style="border: none;">poco cargado</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">5</td> <td style="border: none;">Más de 10 h de marcha efectiva</td> <td style="border: none;"></td> </tr> </table>	1	Hasta 1 h de marcha efectiva	Calculado según criterios M.I.D.E.	2	Más de 1 h y hasta 3 h (2+1) de marcha efectiva	para un	3	Más de 3 h y hasta 6 h (3+2+1) de marcha efectiva	excursionista medio	4	Más de 6 h y hasta 10 h (4+3+2+1) de marcha efectiva	poco cargado	5	Más de 10 h de marcha efectiva	
1	Hasta 1 h de marcha efectiva	Calculado según criterios M.I.D.E.															
2	Más de 1 h y hasta 3 h (2+1) de marcha efectiva	para un															
3	Más de 3 h y hasta 6 h (3+2+1) de marcha efectiva	excursionista medio															
4	Más de 6 h y hasta 10 h (4+3+2+1) de marcha efectiva	poco cargado															
5	Más de 10 h de marcha efectiva																

El M.I.D.E. está recomendado por la Federación Aragonesa de Montañismo, Protección Civil del Gobierno de Aragón y otras entidades. La Federación Española de Deportes de Montaña y Escalada lo está estudiando para su uso en todo el Estado y propuesta a instancias europeas.

Más información: www.euromide.info

ANEXO II. FORMATO INFORMÁTICO XEOGRÁFICO.

Os formatos admitidos para presentar a información xeográfica en soporte electrónico serán os seguintes:

Formato admitido para Tracks: **GPX**

Subsidiariamente e baixo autorización da Vogalia de Sendeirismo serán admitidos:

- OziExplorer - plt
- OziExplorer – txt
- IGC
- Polilíneas .shp de ESRI
- KML

Formatos admitidos para Waypoints: **GPX**

Subsidiariamente e baixo autorización da Vogalia de Sendeirismo serán admitidos:

- OziExplorer - wpt
- OziExplorer – txt

ANEXO III. RUTAS HOMOLOGADAS OU EN PROCESO DE HOMOLOGACIÓN.

Rutas homologadas no momento da aprobación da normativa:

GR 53 - Panorámico de Vigo
GR 58 - Sendeiro das Greas
GR 94 - Rural de Galicia
PR-G 1 Galiñeiro
PR-G 2 Aloia
PR-G 4 Camiño Real de San Pedro de Rocas
PR-G 5 Eifonso
PR-G 7 Rota do Faro
PR-G 8 Morgallón - Río Sor – Morgallón
PR-G 9 Alba - Outeiros
PR-G 14 Rota do Loio
PR-G 20 Circular de Cuntis
PR-G 21 Cuntis - Valga
PR-G 26 O Santo Aparecido – Xunqueiras
PR-G 27 Rota de Queguas
PR-G 28 Rota de Padrendo
PR-G 29 Sendeiro de San Xurxo
PR-G 30 Sendeiro da Picaraña
PR-G 34 A Terrachá – Queguas
PR-G 35 O Río dos Dous Nomes
PR-G 36 Sendeiro de San Xoán da Cova
PR-G 67 Sendeiro Histórico de Mos
PR-G 68 A Vía Escondida
PR-G 69 Sendeiro Frei Martín Sarmiento
PR-G 70 Sendeiro Laxe - Punta Insua
PR-G 76 Senda do Río Avia
PR-G 77 Senda de Boborás
PR-G 78 Senda de Pena Corneira
PR-G 79 Senda do Arenteiro
PR-G 80 Senda de Santa Marta
PR-G 81 Rota da Fraga da Becerreira
PR-G 82 Rota do Monte Roxal - Teixido
PR-G 83 Rota do Vento
PR-G 84 Rota de Subida ó Picato
PR-G 85 Rota da Fraga de Vilapena
PR-G 86 Sendeiro Viñedos da Ribeira Sacra
PR-G 87 Sendeiro pola Costa Norte de Oleiros
PR-G 88 Sendeiro Bardáns - Castenda (Concello de Tordoia)
PR-G 89 Sendeiro Santaia – Cabaleiros
PR-G 90 Ruta do Río Grande - Río Beluso
PR-G 91 Ruta Piscinas do Río Pedras - A Portela
PR-G 92 Ruta Circular Ribeira - Axeitos - Ribeira

Normativa de Homologación de Sendeiros en Galicia

PR-G 93 Ruta da Ribeira do Ulla - Concello de Touro (Coruña)

PR-G 94 Ruta dos Muíños do Folón e do Picón

PR-G 95 Sendeiro de “Os Carranos”

PR-G 96 Roteiro Mariñán – Costa Doce

PR-G 97 Roteiro Mariñán – Río Gobia

PR-G 100 Sendeiro Natural Aciveiro - Candán

Rutas en proceso de creación / homologación no momento da aprobación da normativa:

PR-G 99 Ruta da Auga de Guitiriz